

Brussel, 18/06/2012

Voorzichtige trendbreuk in de statistieken rond energiearmoede

De VREG ziet een voorzichtige trendbreuk in de statistieken rond energiearmoede. Minder gezinnen kregen een ingebrekestelling van hun commerciële leverancier, de instroom van klanten bij de netbeheerder stagneert en daalt zelfs begin 2012 en het aantal afsluitingen wegens wanbetaling daalt voor zowel elektriciteit als aardgas.

Het is afwachten of deze positieve evolutie aanhoudt in 2012. Maar cijfers zeggen niet alles. Energiearmoede is moeilijk te vatten in harde cijfers en staat anderzijds niet los van economische armoede.

De VREG publiceert elk jaar in juni een rapport met statistieken rond energiearmoede. Alleen energieleveranciers die leveren aan gezinnen moeten cijfers overmaken.

Voor het eerst ziet de VREG een stabilisering of zelfs licht positieve evolutie in de cijfers. 7 van de 11 leveranciers die de statistieken indienden, verstuurden minder ingebrekestellingen naar klanten die hun factuur niet betaalden of een afgesproken betaalplan niet volgen. Bijna 9% van de gezinnen in Vlaanderen die (nog) klant zijn bij een commerciële leverancier, kreeg een ingebrekestelling in de bus, in 2010 was dat nog 11,5%.

Minder gezinnen hebben ook een betaalplan lopen, al is het ook denkbaar dat de leveranciers minder betaalplannen toestaan. De 105.000 gezinnen met een lopend betaalplan, leefden de afspraken correcter na. De gemiddelde uitstaande schuld op het moment dat het betaalplan werd aangegaan, bedroeg maar liefst 843 euro. Wellicht worden heel wat betaalplannen pas opgestart op het moment dat de gezinnen hun eindafrekening krijgen. De meeste leveranciers willen deze schuld waarschijnlijk op maximaal 12 maanden terugvorderen, wat resulteert in hoge aflossingsbedragen. Naar aanleiding van de evaluatie van de sociale openbaardienstverplichtingen in 2011 engageerde de VREG zich om ten vroegste in 2012 een onderzoek op te starten naar de betaalplannen om meer inzicht te krijgen in de politiek van de leveranciers.

Tot eind 2011 stijgt het aantal gezinnen dat betalingsmoeilijkheden had bij hun energieleverancier en daarom door de distributienetbeheerder beleverd wordt jaar na jaar. Begin 2012 rapporteren de netbeheerders voor het eerst een daling. In 2011 kregen weliswaar nog 75.000 klanten een opzegbrief van hun leverancier. Hierop reageerde 42% alsnog door de schuld (deels) af te betalen of een betaalplan af te spreken zodat de opzeg geannuleerd werd. 3.369 opgezegde gezinnen vonden tijdig een nieuwe leverancier en werden evenmin beleverd door de netbeheerder. De netto-instroom bij de netbeheerder in 2011 ligt met 40.403 1% hoger dan in 2010. In 2011 keerden 26.367 gezinnen terug naar de commerciële markt tegenover 24.145 in 2010.

Eind 2011 waren bijna 88.000 gezinnen klant bij de netbeheerder nadat hun contract werd opgezegd wegens wanbetaling. Als zij ook bij de netbeheerder schulden maken, krijgen ze een budgetmeter. Dit is zo voor ongeveer de helft van deze klanten. Ten opzichte van alle Vlaamse gezinnen verbruikt 1,64% van de gezinnen stroom via een budgetmeter, voor aardgas is dit 1,47%. Iets meer dan een kwart van alle actieve budgetmeters elektriciteit (26%) is een zogenaamde 'naakte' budgetmeter waarbij de 10 ampère-functie werd uitgeschakeld.

Naast het aantal budgetmeters, is ook het aantal afsluitingen wegens wanbetaling een indicator voor energiearmoede. Het aantal afsluitingen na LAC-advies daalt voor zowel elektriciteit (-700) als aardgas (-1.000).

Het is echter onmogelijk om energiearmoede louter te vatten in cijfers. Zo is het onmogelijk om een correct zicht te krijgen op het aantal gezinnen dat eind 2011 in een huis zonder aardgas of stroom woont. Ook is het moeilijk om op te volgen welke budgetmeterklanten zonder energie vallen omdat ze geen geld hebben om hun budgetmeterkaart op te laden. De netbeheerder signaleert aan het OCMW regelmatig welke klanten lange tijd niet kwamen opladen, zodat het OCMW hen kan contacteren.

De VREG onderzocht opnieuw het verband tussen enerzijds het aantal budgetmeters/LAC-dossiers per gemeente en anderzijds de werkloosheidscijfers en de welvaartsindex per gemeente. De resultaten van dit onderzoek bevestigen net als in 2010 een vrij sterk statistisch verband tussen economische armoede en energiearmoede. Er is opnieuw een sterke positieve correlatie tussen de *werkloosheidscijfers* 2010 en het aantal geplaatste actieve budgetmeters op 31/12/2011. Ook het verband tussen de werkloosheidsgraad en het *aantal behandelde LAC-dossiers* in 2011 blijkt matig tot sterk positief. Het verband met de welvaartsindex is matig negatief.

Volgens de recentste EU-SILC enquête¹ bedraagt het armoederisico in Vlaanderen 10,4%. Dit percentage ligt iets boven het aantal gezinnen dat in 2011 een ingebrekestelling kreeg van zijn leverancier. Het is in die context dat ook de problematiek van energiearmoede moet gekaderd worden. Energiearmoede is geen losstaand probleem en moet bekeken worden binnen de ruimere context.

Nota aan de redacteurs:

De VREG (Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt) staat in voor de regulering en controle van de vrijgemaakte elektriciteits- en aardgasmarkt in Vlaanderen. De VREG wil de Vlaamse afnemers bijstaan om de mogelijkheden van de vrije energiemarkt te leren kennen en hun weg te vinden op deze markt. Hij volgt de ontwikkelingen van de Vlaamse energiemarkt, bekeken in een Europese context, via studies. In zijn adviserende taak aan de Vlaamse Regering verwerkt hij zijn kennis over de Vlaamse energiemarkt. Hij neemt gepaste maatregelen om de uitvoering van het beleid te ondersteunen. De VREG ijvert voor een transparante Vlaamse energiemarkt en realiseert zijn opdrachten via een open communicatie met de Vlaamse overheid, de marktspelers en de afnemers.

Voor meer informatie over dit persbericht:

André Pictoel, Gedelegeerd Bestuurder VREG
Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
Publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel
02/553.13.52, 0473/593.874 of andre.pictoel@vreg.be
Web: www.vreg.be

1

http://statbel.fgov.be/nl/modules/pressrelease/statistieken/arbeidsmarkt_en_levensomstandigheden/les_chiffres_de_la_pauvrete_2010.jsp &
<http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/webinterface/?loadDefaultId=49&IDBr=tcm:325-22265-4>